

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.за Црну Гору број 10 пара
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ број 20 параЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:

„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:

„Viesnik“ Cettigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

Цетиње, 9. јуна

Румунија неће да уђе у рат, бар не сада, кад би њена помоћ била корисна. Тражи много, па да учествује у овоме општем покољу. Новине јављају да од Русије тражи Бесарабију и некакву гаранцију у Дарданелима, који ће бити руски, а од Аустрије половину Буковине, сав Ердел и Банат сав до Тисе.

Румунија има данас земљишта готово 140 хиљада квадратних километара. Преко српске крви, проливане на Брегалници, послје једне војничке шетње до близу Софије, без иједног испаленог фишека, добила је од Бугарске осам хиљада квадратних километара. Сад захтијева од Тројног Споразума још 160 хиљада квадратних километара; укупно би онда имала 300 хиљада, дакле била би већа од данашње Италије за четрнаест хиљада квадратних километара!! Цијену њеног ступања у рат имао би да плати и српски народ својим Банатом. Српске земље, и само српске земље, средство су за куповину неутралних!

И зато је, како рече московско „Рускоје Слово“, потпуно српско уједињење „музика будућности“.

Бугарској се такође чине понуде, да би се и она увукла у акцију. Петроградске „Биржевија Вједомости“ и париски „Иманите“ савјетују, да јој се уступи Македонија.

Бугарска се не задовољава. Она тражи остварење Сан-Стефанске Бугарске, од Црног и Јекејског до Јадранског Мора. Тројни Споразум не пристаје; дакле, ни она за сада не мисли ратовати. Ко би опет, и на тој страни, могао тражити уступке од српског народа, који и вјерношћу и огромним жртвама своје велике Савезнике само задужује!

Српски ће народ, веле, из овога рата изаћи сувише велики и јак. Пореметиће се равнотежа на штету његових сусједа.

Да се позовемо мало на статистику.

Све југословенске земље са Истријом, Трстом, Крињском до Ђевђелије и Улциња немају 226 хиљада квадратних километара. Данашња Србија и Црна Гора са оним још неослобођеним српским земљама, које нам се за сада ни са једне стране не споре, изашле би на крају овога рата простором велике тек 158 хиљада квадратних километара! Бугарска, ако би примила што јој се нуди, имала би 144 хиљаде, а Румунија исто тако, ако прими што јој се нуди, имала би укупно 260 хиљада квадратних километара! Па ипак се још, ту и тамо, говори и пише о српској опасности, о српској хегемонији на штету осталих!

Биоградска „Политика“ каже у болном чланку „Ликвидација српских земаља“: „Сам глас о овој трговини српским земљама слаби от-

порну снагу српског народа према Аустро-Угарској“.

Али, борићемо се до краја вјерно и неустрашиво, не уцењујући никога, док се не сруше Њемачка и Аустрија, знајући да нам предстоји боља будућност, коју смо потпуно заслужили.

Овдашњи Царско-Руски Војни Агент г. генерал Н. Потапов примио је ова службена саопштења:

Петроград, 3. јуна у 10:20 у вече. — Код мјестанца Љапкова, близу ријеке Виндаве, ъемачки упорни нападаји нијесу имали никаква успјеха. Бој у току 2. јуна развио се претежно у нашу корист. У рејону мјеста Попељани наша је војска прешла преко ријеке Венге. Гонећи непријатеља на одступању наша је коњица сасјекла неколико стотина Нијемаца и заробила неколико десетина војника.

Бој код града Шавли развија се у неизмјеничним успјехом. Нека мјеста прелазе из руке у руку. На Дубиси води се артиљеријска борба.

Западно од средњега Њемена непријатељ је, претрпјевши веома озбиљне губитке, покушао на многим тачкама да пријеђе 1. и 2. јуна у наступање. У контранападима у рејону источно од Маријампоља ми смо заузели неколико мјеста, која је држао непријатељ.

Ноћу на 2. јуна непријатељ је отпочео бомбардовање Осовица, али су тврђавне батерије већ у 2 сата по поћи показале своју надмоћност.

На Наревском фронту, у долини Омулева, било је само мањих сукоба; у долини Оржице непријатељ је ноћу на 2. јуна отворио из великог броја батерија жестоку артиљеријску ватру по мјесту Јединорожец, избацивши за кратко вријеме неколико десетина хиљада метака, а за тим је у току дана неколико пута покушавао да нападне наше положаје, али је уза сва своја напрезања успио да за кратко вријеме заузме дио разрушених, предњих шанчева једнога од наших пукова. Сјеверно од Прасниша ми смо у енергичном противнападају освојили све наше шанчеве, које је непријатељ запосио још 30. маја.

У Галицији, источно од Сана, битка се развија са све већим упорством. Непријатељ стално уводи у борбу нове снаге.

На Дњестру продужили су се 1. и 2. јуна, на фронту између Тисменице и Бистрице, бојеви претежно у нашу корист; ту смо јужно од Жидачева, код Березнице, опет заробили 500 Нијемаца са 15 официра, 4 топа и 16 митраљеза.

Петроград, 5. јуна у 9:45 у вече. — У рејону Муравјево—Шавлина—Дубиса бојеви од 4. јуна нијесу донијели битних промјена. У вече истог дана, на фронту Бзуре и Равке, од Козлови Бискупи до Воље Шидловске, распламтила се артиљеријска борба. Код Гумина непријатељ је опет на фронту од 6 километара употребио отровне гасове.

На десној обали Сана наша је војска уз борбу прешла преко ријеке Танев према линији Городокских језера.

Између Прута и Дњестра, непријатељ, који је био прешао нашу границу, опет је одбачен на аустројску територију.

Петроград, 6. јуна у 10:30 у вече.

У рејону Шавли нема промјене. Западно од Њемена одбијени су ъемачки нападаји у правцу Суваљки и Калварије.

У рејону ушћа Равке одбачен је послје поноћи по свуда непријатељ, који је у вече 4. јуна отпочео нападаје.

У Галицији, на Тневском фронту, било је само сукоба између предњих трупа. У правцу према Рави Руској започели су ноћу на 5. јуна бојеви у рејону Љубачува.

Накадно се јавља, да је 2. јуна наша коњица извела нечувено жестоки јуриш на ъемачку пјешадију и том приликом сасјекла и распштала цео 94. ъемачки пук. Тај нападај изазвао је панику у редовима ъемачке војске и задржао је од наступања.

На фронту Каменогород-Комарно непријатељске су предње трупе покушале 4. јуна да продру кроз тјеснац городокских језера, али су биле одбијене. Артиљеријска се борба наставља.

Испод Нижњова, на Дњестру, непријатељ је код мјеста Гуроглади и Долине прешао преко ријеке са знатним снагама. Сви његови покушаји да 4. и 5. јуна изађе из дубоких окука Дњестра нијесу никако успјели; нарочито успјешно одбили смо их код мјеста Коронец и Сновчадув.

Међу Прутом и Дњестром воде се упорни бојеви. Наше су предње трупе помакле се 4. јуна напријед.

Положај на руском бојишту

Мишљење стручњака

Двадесетих дана мјесеца маја прекинута је била у Румунији телеграфска веза, због чега смо до прије кратког времена остали без редовних извјештаја о току ратних операција на руском фронту. Ипак смо у могућности данас, да дођемо до мање или више јасне слике, макар у главним потезима, о догађајима који су се на том бојишту за двије посљедње недјеље нагомилали.

Понајприје ваља нам утврдити једну појаву, која је сасвим обична на дугим, а према томе и релативно танким фронтима, кад су оште снаге противничке приближно једнаке: док се на једном мјесту неки дио фронта под притиском непријатеља повлачи, други дио истог фронта, на другом мјесту, енергично се помиже напријед. Та се појава објашњује прије свега тим, што противници неједнако оцјењују важност различитих дјелова својега фронта, а по том их и неједнако покривају својом војном снагом. Чим се те неједнако подијељене снаге сударе, оне стварају на неким мјестима на линији фронта онакве увале, какве данас можемо наћи готово на цијелом пространству од 1.200 километара, од Балтичког Мора до граница Румуније. Али, резултати оваквих сукоба немају трајности: они могу приморати оба противника, да тек привремено повуку своје трупе натраг, или да их баце напријед само до тле, док их опет не задржи јачи отпор и док нове борбе не утврде надмоћност на овој или оној страни.

Ова дјелимична колебаљивост фронта, која има увијек само од-

војен, локални значај, даје нам могућност да разумијемо оно, што се баш сада на руском фронту догађа. Наиме: и ако су садашњи бојеви на руско-аустро-њемачком фронту крајње упорни, *ипак још ниједан од противника није постигао одлучну превласт у снагама.* Та ће се превласт тек онда јасно очитовати, кад се *цијела линија борбеног фронта*, или под непосредним притиском непријатеља или због неповољног стратегијског положаја, *крене са свога мјеста.* Но ни тада *увлачење једног од противника још не може служити као доказ његовог пораза, јер ће други противник морати иза тога уиотребити још много напора да се коначно сложи жива снага његовог непријатеља.* Побједа може бити потпуна само онда, кад је *армија непријатељева доведена у савршену немогућност да даде икакв даљи отпор.* Што се тиче *добитака или губитака од неколико километара земљишта*, кад је снага противника још *нетакнута*, то уопште нема великог значаја, а особито у савијењу с онима огромним пространствима, на којима се обично воде операције великих армија.

Враћајући се к излагању стања на руском бојишту, морамо истакнути *крупне усајехе Руса, које су посљедњих дана постигли на оба крила свога положаја:* на Дњестру и на сјеверу од Њемена. Што се тиче Нијемаца, они су, изгледа, обратили сву своју пажњу на *центар општега положаја.* Судећи по посљедњим извјештајима може се претпоставити, да су Нијемци управили сва своја настојања, да одрже неки успјех у правцу од Пшемисла према Лавову. Ова се њихова жеља може објаснити највише тиме, што им је веома потребан толико очекивани мир: сад наступају најкритичније недјеље, кад аустро-њемачко становништво мора да умире од глади, па изгледа, да је због тога нашим противницима потребан ма какав успјех, не би ли послје тога отворили разговор о „часном“ миру.

Али, ми се надамо, да савезници неће приредити Аустро-Нијемцима таквог задовољства, и ако би овима потоњима, благодарећи њиховим садашњим страшним напорима, и испало за руком да постигну какав локални успјех, јер се на широком борбеном пространству судбина овога рата може већ рачунати као ријешена.

Пораз Аустро-Нијемаца, као коначни ратни резултат, ван сваке је сумње.

ТЕЛЕГРАМИ

Ниш, 1. јуна. Француска влада одликовала је француске авиацичаре Тироа и Мањаија који служе у српској војсци, и то обојицу ратним медаљама за храброст и ратним крстом. (К. С. П.)

Рим, 28. маја. На линији Соче, 25. и 26. маја, настављене су операције у циљу да се непријатељ одбаци са својих доминирајућих положаја које још држи на десној обали ријеке, и да се утврде мостобрани. Непријатељ даје упоран отпор који му олакшава терен који је због киша и поплава веома тежак. Наше трупе се свуда боре са великим полетом и упорношћу, за добијајући важне позиције.

Заузели смо варош Тржић (Мон-фалконе).

Ватра наше артиљерије очевидно је оштетила неколико противничких батерија у врлетној области Монтепера. Послије једног срећног напада, наше трупе су заузеле аустријске положаје. Непријатељ је побјегао, оставивши на терену стотину мртвих које смо закопали, и 60 рањених.

Код Кобарела (Капорето) преда-ло се нашим трупам 70 босанских дезертера. У осталим крајевима дуж Соче заробили смо преко 400 Аустријанаца. Наши губитци нијесу обилни док заробљеници тврде да су аустријски губитци знатни. (К. С. Пресбирио.)

Лондон, 28. маја. Италијански министар финансија имао је састанак у Ници 22. и 23. маја са енглеским министром финансија. Дискутовало се о предлозима за финансијску кооперацију двију влада, и закључени су споразуми. На томе састанку манифестовали су се потпун споразум и одлука обију влада да једна другој указују потпору, како финансијским средствима, тако и својим снагама на суву и мору. Гувернер Енглеске Банке и Начелник Министарства Финансија пратили су министра. Италијанског министра финансија пратили су главни директор италијанске народне банке и поддиректор. (К. С. П.)

Лондон, 28. маја. Према депешама холандских листова из Брисела, потврђује се уништење дирижабл система „Парсивал“ у смјестништу код Брисела које су енглески авиатичари запалили у понедељак из јутра. (К. С. П.)

Атина, 29. маја. Краљево здравље непрестано иде на боље. Стање рана је окренуло на добро. Катар у цријевима се смањује. Стоматитис је на путу да ишчезне. Температура 37,1, пулс 106. дисање 20 (К. С. П.)

Рим, 30. маја. Службено саопштење од 29. маја: Данашњи дан обиљежен је неколиким успјесима на више тачака нашег фронта. Нашим извиђањем чињеним с оне стране Монтенера, нађено је између стијена које су тукле последњег дана наше батерије, поред 40 остављених непријатељских лешева, још и много остатака од пушака и митраљеза.

Варош Градишка коју су наше трупе заузеле прије неколико дана, потпуно је учвршћена. (К. С. П.)

Атина, 30. маја. Од раног јутра почели су избори за Скупштину у цијелој Краљевини, осим неких дијелова Македоније и острва Крита, гдје представници власти нијесу на вријеме стигли. У Атини и Пиреју избори теку мирно и изгледа да је партија Венизелосова у већини. (К. С. П.)

Петроград, 30. маја. 22. маја, Турци пошто су примили појачање у снази једне јаке колоне преко села Диадина, намјеравали су да обухвате наше лијево крило, али наш одред коњице, послан на вријеме из Пантоса, бацно се са дијеловима нашег лијевог крила на непријатељску колону, комбинујући артиљеријску борбу са неодољивим коњичким јуришима једног нашег славног козачког пука. Турска колона је била потучена до ноге и гоњена читав дан од Козака.

У исто вријеме, турске трупе пред Церником, под утицајем овог пораза, журно су напустиле своје положаје и исто тако се повукле.

На посљетку, послије борба заузеле смо село Адилжевал и тако је читав крај између планина Алабага и обале, као и санџака Моншавика са вароши Мелазгердом био евакуисан од Турака и пао у наше руке. У бојевима смо разбили 33. турску резервну дивизију и многобројну курдску коњицу.

У исто вријеме почела је офанзива од Мелазгерда. Наше колоне су пошле према Вану у правцу сјевера преко кланца Тапарира, високог 9258 стопа и који је неприступачан још у почетку маја, затим у правцу сјевероисточно од Дилмана.

Турци, који су држали јаке положаје у планинама јужно од Дилмана, почели су журно да одступају у правцу југозападно од Ди-загаверске према Вану. Наше трупе ишле су за нама у стопу.

Наша сјеверна колона, пошто је прешла планину и кланац Тапарир, отпочела је офанзиву и потискивала турске и курдске претходнице. 13. маја ова колона, сјевероисточно од ванског језера у околини села Рора, нанијела је непријатељу послије дводневне борбе врло осјетљив пораз и готово га потпуно разбила. Наставивши офанзиву, ова колона је освојила 19. маја варош Ван.

Становништво је свечано дочекало руске трупе и домаћи главари су испред колоне ушли у варош. Ту смо заплијенили 25 топова тврђавских, велику количину оружја и заплијенили владин новац, поштанску благајницу и сву кореспонденцију. (Вјестник.)

Лондон, 30. маја. Извјештаји који се односе на напредовање наших трупа у долини Тигра, доказују да су непријатељске снаге потпуно растурене. Турци су покушали да се спасу бјегством, тискајући се у цереглије урођеника и у пароброде укотвљене на Тигру. У томе су били спријечени и принуђени на предају. Турска топовњача „Мармарис“ потопљена је, а транспортни брод „Масур“ заплијењен.

Ма да су наше трупе биле малобројне, ипак су принудиле Ама-ра на предају. Турски гувернер, све власти и 4.000 војника предали су се. Остатак турске војске, око 2.000 људи, побјегао је остављајући нам своје тешке топове. Непријатељ се повлачи у највећем поретку, бацајући оружје. (К. С. П.)

Лондон, 31. маја. Британски адмиралитет јавља да је ових дана потопљен један њемачки подводни брод, а његова послуга, 6 официра и 211 војника, заробљени су.

Енглески торпиљери бр. 10 и 12, за вријеме операција на источној обали, потопљени су од непријатељских подводних бродова. Спасио се 41 човек, који су допливали на обалу. (К. С. П.)

Атина, 1. јуна. Дефинитиван резултат гласања још је сумњив. Либерална странка тврди да је добила већину. Изабрано је 180 либерала, док влада тврди да су либерали добили свега 154 мандата. Министри из Венизелосова кабинета изабрани су, осим министра финансија. Садашњи министар финансија такође није изабран.

Према досадашњим извјештајима, Венизелосова странка је до сада однијела већину, изузевши у Македонији у којој су владини кандидати у већини. У Атици, Беотији, Епиру, Ахаји и Митиленима изабране су Венизелосове присталице. Бирачи са Митилена, Хиоса, Самоса, Киклада и унутрашњости гласали су за Венизелосове присталице. Још се не зна број изабраних. Владинци тврде да је изабрано 120 Гунариста од свега 316 посланика. (К. С. П.)

Рим, 1. јуна. Није се догодило ништа значајније дуж границе Триента. У Кадоре непријатељ је упорно нападао преко ноћ на Монте Пиаће, пошто је претходно преко дана припремио те нападе артиљеријском ватром са фронта Плацвих, али су ови напади одбијени.

У високој долини Кордево Латана артиљерија је бацила у ваздух магацине с муницијом, оштетивши непријатељска утврђења у Трезас.

У Карнији се успјешно наставља бомбардовање Малборгета, у коме смо бацили у ваздух доњи дио утврђења.

Добијене су и остале појединости о операцији коју су алпийски одреди извршили ноћу између 29. и 30. маја на тешком терену алпинске области Болаје. И поред упорног отпора непријатељског који је био у засједи на стијенама, позиција је заузета, при чему се заплијенило оружја, муниције, бомба и заробило војника који су се предали, јер нијесу могли побјећи и јер их је запрепастио налет наших трупа.

У зони Криа (Монтенеро) наша артиљерија је тукла један непријатељски логор, нагнавши трупе у бјегство к Бовенцу.

Према сагласним исказима заробљеника, задобијених у околини Пјава, непријатељски губитци били су велики. Заробљеници такође тврде да их је већина дошла са српског фронта.

У околини Тршића, непријатељ је покушао да запали једну шуму, али је одбијен и ватра је угашена. (К. С. П.)

Лондон, 1. јуна. Рајтерова Агенција јавља из Шелборна, да је предлог да се у Аустралији израђује ратна муниција на широј основи, изазвао велико одушевљење. Министар одбране изјавио је: Се-нат да Аустралија може да снабдије са муницијом малог калибра у количинама које премашају садашње потребе. (К. С. П.)

Цариград, 1. јуна. Званичне новине јављају да због султановог лаког катара није било у петак седмелика. (К. С. П.)

Рим, 1. јуна. Сада се поуздано зна да је Аустрија оставила у територији коју смо окупирали своје емисаре са налогом да врше разбојништва у двоструком циљу: да отежавају наше операције, као и да изазову са наше стране одговарајуће репресије према мјесном становништву. То су обвезници „ландштурма“, жандарми и шумари, наравно пробојени, који су снабдевени државним оружјем и муницијом, и које аустријске власти плаћају свакога са по 1000 и више круна.

Они пуцају с леђа на наше трупе, на усамљене војнике и офицере, и на комору. Идући са нашим нападним колонама, нарочито по шумовитим предјелима који су добродошли за њихов посао, ти бандити су се усуђивали да тврде да они не нападају мјесном становништву него су агенти царске и краљевске владе која је и у овим областима оставила само старце, жене и дјецу. Једна наша батерија великог калибра била је баш у току разаравања једне јаке противникове батерије, када је један разбојник, који је био сакривен, напао нашег осматрача који је у прављао гађање и испалио на њега два револверска метка, не погодивши га. (К. С. П.)

Париз, 2. јуна. Француска штампа објављује депешу римске „Трибуне“, у којој се изражава бојазан због напредовања српског и црногорског у Арбанији. (Краљ. Срп. Пресбирио.)

Париз, 2. јуна. Професор букурешког универзитета, познати шовиниста Базилеску који својим радом спречава споразум, рекао је је једном новинару:

„Румунија није још ријешена ни да иде са савезницима, нити против њих. Све зависи од садашњих преговора са Русијом. Румунија тражи цио Банат, Ердељ и Буковину и поновно уступање Бесарабије, као и да Дарданели не буду затворени, јер је питање о Дарданелима за Румунију животна питање.

Преговори са Русијом дуго трају, а међутим Њемачка нам већ нуди Банат и Ердељ. Ако преговори са Русијом и Четворним Споразумом

не буду успјели, може лако Мар-гилман бити позван да замијени Браћана“. (К. С. П.)

Париз, 2. јуна. Овдје је стигла вијест да Бугарска и Турска преговарају о споразуму и да ће се споразум ускоро закључити.

Имају двије версије.

По првој, Талат беј је имао прошлог четвртка у Пловдиву састанак са једним чланом бугарске владе и предложио је да Турска одмах уступи Бугарској линију Енос-Мидија у замјену за бугарску неутралност до краја рата.

По другој версији, тврди се да се само расправља питање о уступању Бугарској десне обале доњег тока Марице заједно са предграђем Једрена кроз које пролази бугарска железничка пруга која се завршује у Дедеагачу. (Краљ. Срп. Пресбирио.)

Рим, 2. јуна. Радиотелеграфски јављају да су вође арбанашког устанка прогласиле ефенди Мусу за предсједника арбанашке републике. (К. С. П.)

Атина, 2. јуна. Стање краљева здравља је повољно. Катар у Цријевима попушта. (К. С. П.)

Лион, 2. јуна. Генерал Ганевал погинуо је у последњим борбама на Галипољу. (К. С. П.)

Софија, 2. јуна. Јутрос је предсједник Министарског Савјета Радослав предао одговор владе на представку сила Споразума од 16 маја односно предлога за кооперацију. (К. С. П.)

Атина, 2. јуна. Сазнајемо из доброг извора да је у битци на Црном Мору 29 маја крстарица „Бреслава“ озбиљно оштећена. 12 официра и 80 морнара на „Бреслави“ погинули су. (К. С. П.)

Рим, 2. јуна. На граници Тријента и Кадоре постепено заузимамо доминирајуће положаје. Непријатељ није показао знатнију активност, осим што је предузимао артиљеријско гађање из даљине, и два узалудна напада против Куна Валоне у Пајви. Јачи и учестанији непријатељски покушаји да напада у Карнији код кланца Сезло, а нарочито на линији гребена Монте-Авостани, у кланцу Монтекрофе, гдје је непријатељ 1. јуна у јутро предузео снажну офанзиву, припремљену јаком артиљеријском ватром преко ноћ, која је постала у зору још жешћа. Непријатељ је био одбијен и гоњен на бајонет.

Накнадним извјештајем дуж линије Соче, боље је утврђено, каква је утврђења непријатељ подигао и која је на више линија мјестимиче обзидио или бетонирао, појачавши их металним опкопом и заштитивши их другим редовима гвоздених жица и минама. Батерије су на многим мјестима укопане и ноћу се мотри помоћу рефлектора и ракетла. Такође су примјењене телеграфске, телефонске и оптичне комуникације. (К. С. П.)

Петроград, 2. јуна. Главни Штаб кавкаске војске саопштава 31. маја: У правцу Олтиа, канонада и препуцавање.

Руси су заузеле село Јорп на јужној обали Ванског језера. (Вјестник.)

Рим, 2. јуна. Наша офанзива у Карнији у зони Волас брзо се развија. Послије кланца Волас, заузеле смо ноћу између 29. и 30. маја кланац Валентино. Та операција била је тешка, јер смо морали узимати ров по ров.

Наставља се артиљеријски двобој на неколиким граничним мјестима, али су наши топови у већини случајева били у надмоћности, разоривши непријатељска утврђења.

Од јуче артиљерија великог калибра бомбардује тврђаву Малборето, постижући знатне резултате.

Дуж Соче, наше трупе сада утврђују положаје које су последњих дана заузеле на лијевој обали.

Тешка хаубица, послје пролома насипа на каналу Тржића (Монфалконе), успјела је да пресјече жељезничку пругу Горица—Тржић у околини жељезничке станице Заграда.

На више тачака алпijske границе, непријатељ је у неколико пута покушавао ноћним акцијама да спречи напредовање наших офанзивних операција, нападајући на неке положаје које смо освојили, али је свуда увијек одбијен. Тако у области Тонале, потпомогнут ватром са утврђења, непријатељ је извршио неколико напада против тоналског седла, против врха Кадима, против Монте Пицолоа у долини Ђудикарије, на Монтепиано, у области Мизурне, у кланцу Сези, источно од Парачбе. Знатнији су били напади које је непријатељ предузимао уз припомоћ ракетли и рефлектора у Валгранде и Фрајкофелд, одакле је потпуно потиснут. (К. С. П.)

Атина, 2. јуна. У 16 области свуда су изабране присталице Венизелосове: у 6 области изабрана је већина његових присталица; у трима областима противници су у већини. Влада странака добила је велику већину у Македонији.

Од 316 посланика, 193 су Венизелосове присталице, а 100 су владинци, ралисте, теотокисте и независници. Вјероватно је да ће се горњи бројеви измијенити кад се буду дефинитивно сазнали резултати у Македонији. (К. С. П.)

Париз, 2. јуна. Таке Јонеску изјавио је дописнику листа „Њујорк Америкен“:

Румунија треба да уђе у рат против Аустрије која држи, потлачене у Ердељу, Банату и Буковини, четири милиона Румуна, који чекају Румунију као свога спаситеља. Ако их сада не ослободимо, ми ћемо их за увијек изгубити.

За цео свијет победа Четворног Споразума извјесна је, било са Румунијом или без ње. Међутим, наш улазак у рат био би од користи Четворном Споразуму. Ми би направили нови бојни фронт у угарској равници, гдје би савезници дошли Дунавом послје заузећа Цариграда да се с нама споје.

Ми би нећ ушли у рат да смо се могли споразумјети с Четворним Споразумом о будућим границама Велике Румуније. Немогуће је да не дође до споразума и да Румунија не уђе у рат. Румунски народ нестрпљиво очекује улазак у рат против Аустрије. (К. С. П.)

Париз, 3. јуна. Поводом вијести да је Румунија донијела ријешење да интервенише против Аустро-Угарске, лист „Журнал“ вели да ту вијест треба примити са резервом, јер су преговори између Румуније и Русије већ више недеља на истој тачки. Руска влада, вели „Журнал“, ишла је до крајњих граница уступака према Румунији, и више не може понудити без јаке повреде права Србије која је већ стављена на тешко искушење приликом других преговора. Успјех руско-румунских преговора ће зависити од предлога румунске владе у одговору на руске предлоге.

Међутим је акција Румуније у зависности од војних обзира на које нарочито двије чијекице могу имати утицаја, а то је: велика руска победа, или пробијање Дарданела. (К. С. П.)

Софија, 3. јуна. Односно одговора Бугарске на понуду кооперације од стране сила Четворног Споразума, Пресбиро даје ово саопштење:

Надлежна лица која су чувала у апсолутној тајности кораке тих великих сила, и сада имају исто такво држање у погледу одговора бугарске владе. Под оваквим условима, информације које су се поја-

виле у извјесним листовима о садржају одговора, могу бити само претпоставке, дипломатска акција око тог одговора није била довољно сазрела да би могла бити објављена и предана ојени. (К. С. П.)

Атина, 3. јуна. Билтен о краљевом здрављу гласи: температура 36.7, пулс 102, дисање 20. Дан је провео мирно. (К. С. П.)

Атина, 4. јуна. Стање краљевог здравља иде на боље. Краљ је остао цијелог јутра лежећи на веранди Двора. У вече температура је била 37, пулс 106, дисање 22. (К. С. П.)

Атина, 4. јуна. Јављају из Дедагача из поузданог извора да је питање о транзиту бугарске робе било овако утврђено:

Два воза сваког дана одржаваће саобраћај између Дедагача и старе Бугарске, имајући слободан пролаз преко турске територије. (К. С. П.)

Лондон, 5. јуна. Јављају из Отаве да је у Канади заузето 247 фабрика за израду граната и ратног материјала, и 78 вароши ускоро ће моћи производити дневно 50000 граната. У тим фабрикама ради 60—70000 радника. (К. С. Пресбиро.)

Атина, 5. јуна. Краљеве здравље иде на боље. Температура 36.1, пулс 107, дисање 20. (К. С. Пресбиро.)

Букурешт, 5. јуна. Влада је наредила реквизицију нове жетве и у исто вријеме установила је једну банку са капиталом од 20 милиона ради регулисања цијена жити. (К. С. П.)

Букурешт, 5. јуна. Јављају из Христиније да је један њемачки подморски брод торпедовао шведски пароброд и „Ферванди“.

Рим, 6. јуна. Шеф Штаба Морнарице саопштава да су 5 јуна у јутро аустројски контраторпиљери који су били извршили бомбардовање тачке жељезничке пруге код обале у близини Фана и Пезара. Није било жртава.

Вароши Пезаро и Римини, и ако нијесу утврђене, биле су бомбардоване и претпјеле су доста озбиљну штету која се ипак ограничава на неколико приватних кућа. 3 особе у Римини биле су лако ранјене. (К. С. П.)

Париз, 6. маја. Сјеверно од Араса вођене су необично жестоке борбе. Французи су озбиљно напредовали и освојили више линија шанчева са обје стране пута Екс-Нулт-Сушес. Нијемци се још држе на крају Бивала. Јужније, Французи су се дохватили парка дворца Карлета, освојили сушеско гробље и заробили терена на косама југоисточно од Сушеса. Сјеверно, источно и јужно од Невила, Французи су освојили на јуриш прву њемачку линију. Нијемци су увели у борбу 11 дивизија које су претрпјеле необично велике губитке. Заробљено је више од 600 Нијемаца, међу којима 20 официра.

У Алсасу Французи су освојили Алтенхоф и онда Штајнбрик. Они напредују на обје обале Фехта. Нијемци су запалили Мецрал. Заробљено је 500 Нијемаца, међу којима 10 официра и 28 подофицира.

Један француски авиатичар оборио је у Алсасу један њемачки аероплан. Њемачки авиатичари су остали мртви. (Радиотел. извј.)

Рим, 6. јуна. Утврђује се освојени положаји. На планинама Трентина и Карније, акција италијанске артиљерије и даље показује своју надмоћност.

На Монтенеру, Италијани су заробили 700 Аустројанаца 30 официра и заплијенили митраљезе и многе пушке.

Један мађарски батаљон је био уништен.

У крвавој борби око Плава Аустројанци су одбијени.

Далекобојна италијанска артиљерија запалила је жељезничку станицу Горице.

Италијански аероплан бомбардовао је жељезничку пругу код станице Диваче.

Положај Аустројанаца на Сочи постаје све гори. Одбранбена утврђења разрушена су прецизним гађањем италијанске артиљерије која је успјешно бомбардовала варош Градо.

Аустриски команданти у својим дневним заповијестима трупама истичу примјере Радецког и Тегетофа. Један аустриски дирижабл, понесен олујом, пао је код Фракасина у терентским Алпима.

Једин љубљански телеграм јавља у Женеви о великим аустриским губитцима на Монтенеру и на Сочи. Дуги возови рањеника пролазе за Љубљану и за околне вароши.

Париз, 7. јула. У сектору сјеверно од Араса дан је био обиљежен жестоком артиљеријским двобојом. Фронт се није измијенио. Французи су одржали задобијени терен.

У Алсасу, освојени положаји 4. јуна остали су у француским рукама. Французи настављају своје напредовање. Француске трупе стигле су на улазе у Мецрал. Французи су задобили терена на обје обале Фелта и држе под ватром своје артиљерије и пјешадије непријатељске саобраћајне везе између Мецрала и Министера. Заробљено је још њемачких војника и заплијењено митраљеза и велика количина материјала, нарочито пушака и фишека.

На осталом фронту ништа значајније. (Ридиотел. извј.)

Рим, 8. јуна. Аустројска ескадра која је била изашла била је одбијена од стране контра-торпиљера поморског пристаништа у Венецији.

Аустриски ратни бродови покушавали су на западе депозите нафте близу Монополија, али без успјеха.

Италијански дирижабл запалио је аустријску радионицу код Св. Рока близу Мућа.

Број аустројских заробљеника сваки дан се повећава на стотине, бегунци из области Трентија брзотемпо се примају у Италији.

Констатовало се да Аустројанци употребљавају експлозивне куршуме, као и запаљива средства, што се могло видјети по унакаженим рањеницима.

„Месађеро“ доноси интервју са српским послаником у Риму.

Нагађања се настављају односно румунске интервенције.

Ноћу 4. јуна непријатељ је покушао да спречи покрете наше са артиљеријом и са малим напајама на истакнутим положајима у Тиролу, Трентину и Кадору, али је свуда био одбијен и потучен. У Кироји ми смо наставили рушење артиљеријом као и Молборгету. Непријатељска артиљерија је покушала да одговара али је била ућуткана. На фронту Изонца борба око Плава све више потврђује постигнуте успјехе. Мрнарска артиљерија успјешно је бомбардовала непријатељску артиљерију код Дујина. Ноћу 4. јуна наши дирижабли бомбардовали су успјешно положаје Монте Санта, као и жељ. пругу до Рубрего. Послије су се вратили неповријеђени. Јуче послје подне једна ескадра аустројска се појавила на ушћу ријеке Таљамента коју су наше торпиљерке дочекале узастопном палбом. Аустројска ескадра је једино успјела да мало оштети пристан. Један наш дирижабл бомбардовао је с успјехом фабрику муниције код Трста.

Париз, 9. јуна. Сјеверно од Араса, Французи су поново напредовали према Сушесу и освојили више шанчева.

Код Донпиера, западно од Перона, један њемачки нападај, прије кога су Нијемци произвели три лагумске експлозије, био је одмах заустављен ватром француске артиљерије.

Западно од Аргоне, Французи су одбили један жесток непријатељски нападај и заробили војника.

На Хо-де-Мез Французи су заузели двије непријатељске линије, заробивши 62 војника, међу којима 2 официра. Они су одржали све своје добитке, и ако су Нијемци противнапали са крајњом жестином.

У Лорени, код Рејона, Французи су освојили прву непријатељску линију на фронту од 1500 метара. Једна јака непријатељска колона, која је покушала да изврши противнапад, била је растјерана.

У околини Бонома Французи су заузели на јуриш Перон источно од Калвера, и дошли до ивице села Бонома.

У долини Фехта Французи су прешли мецрално гробље. Југозападније, Французи су такође заробили терена и заробили 150 Нијемаца, међу којима 4 официра и 11 подофицира. (Рад. извјештај).

Дневник

Да се исправи. Нишки „Гласник“ донио је вијест, да је кроз Скопље ових дана пропутавао црногорски генерални консул из Париза пратећи пошиљку од 20 милиона франка за Црну Гору. Ову вијест исправљамо у толико, да је црногорски конзул из Париза допратио до Митровице нове црногорске бонове, који се замјењују са старим неупотребљивим повученим из општаја боновима, а не 20 милиона франка.

Примљен у аудијенцију. Његово Величанство Краљ благоизволио је јуче примити у аудијенцију г. д-ра Клемова, шефа енглеске санитарне мисије у Пљевљима. Господар је г. д-ра Клемова задржао у подужем разговору, распитујући се код њега о раду мисије, па је и њему и члановима мисије исказао своју захвалност на помоћи и пожртвовању за нашу земљу.

Зашто је Србија ушла у Арбанију

Нишки Пресбиро објавио је о томе службено саопштење, у којем је најприје изложио све перипетије српско-албанског питања од прве српске окупације Арбаније до садашњег посљедњег упада и овако завршава:

„Посљедњи упад Арбанаса са аустројским топовима и митраљезима, диригован из Елбасана од стране аустро-угарских и турских агената, довео је Србију пред дилему: или да опет остави и даље своје границе на овоме фронту незаштићене, или да их бар у неколико обезбједи, заузимајући прве стратегијске тачке. Србија се морала ријешити на ово друго, јер би у противном опет у врло скором времену и по цијену много тежих жртава и слабљења своје снаге на осталом фронту, а са мање изгледа на лак успјех, имала поново да се бори све на истим мјестима и с истим упадацима, пошто су Арбанаси почели стицати убјеђење да снага Аустро-Угарске и поред рата није сломљена, да је Аустро-Угарска још непрестано у стању да их заштити и да редовно увијек врати српску војску на стару незаштићену границу. Србија је, дакле, морала предузети мјере да бар за трајања овога рата обезбједи себи леђа од ових упада и једном разбије увјерење Арбанаса да могу некажњено нападати и да их Аустро Угарска и данас може заштитити.

Србија зна да ће питање Арба-није дефинитивно ријешити Европа, али је свјесна и тога, да су преду-зете мјере биле толико исто у ин-тересу њених великих савезника ко-лико и њених сопствених, јер су предузете у циљу да се заштите њене отворене границе на овоме фронту и да се једном ослободи онај дио војске који је до сада био прикован за њих. Србија се зато, и за овај мах, зауставила на првој стратегијској линији и растурања онога гњезда које су од Елбасана па из Тиране начиниле Аустро-У-гарска и Турска.

Послије Пшемисла

Изгледа да повлачење руских трупа из Пшемисла представља, за Нијемце, више једно разочарење него једну побједу. Напуштање Пшемисла још један пут дока-зује да ће Аустро-Угарска и Германија бити потучене тек када у Пировим по-бједама изгубе своју војску.

Очајне борбе, које Аустро-Угарска и Њемачка воде за свој опстанак, морају донијети понегдје успјехе, на тако вели-ком фронту, када се изводе са једин-ственом организацијом, под повољним географским околностима. Али ти успјеси, који Аустро-Нијемцима изгледају као сјај-не побједе, нијесу ни из далека такве природе, да могу утицати на крајњи ре-зултат рата. Јер је Њемачка одавно про-пала са својим планом кратког рата и приморана је данас да се бијесно брани и да по цијену највећих жртава напада на Русе, да би их истјерала из Аустрије. Савезници су међутим, — нарочито Ру-сија и Енглеска — рачунали на дуг рат од почетка, и зато им тренутни успјеси противника, скупо задобијени, могу бити само од користи. Такви успјеси само по-казују да је тачан био предвиђени план савезника, који се изводи од почетка рата скоро математички егзактно, онако како се предвидио, на западном фронту (Француска) као на источном (Русија) и као на јужном (Србија). Тај план састоји се у овоме: прво истрошити непријатеља, побити што више његових војника, сло-мити његове снаге па тек послје удари-ти свом снагом на њега, новим свјежим трупама, и одијети сјајне и пресудне побједе на његовом земљишту. Ми смо још у првом периоду; од напредовања Италијана зависи да ли ћемо пријећи у други, последњи период.

Да би истрошио непријатеља, Жофр је морао, са мањом и слабије спремно-м војском, да прима битке у којима су Ни-јемци као нападачи више војника губили. Кад се спремио и кад је постигао свој циљ, дао је сјајну побједу на Марни, од-био Нијемце и од тада им стално лом-и снагу очекујући долазак другог периода рата, који највише зависи од осталих фронтова. Војвода Путник је апсолутно исто тако радио на свом фронту пости-гнувши само нешто више али не прела-зећи ни он у други период рата. Руси, најзад, бројно надмоћнији, али спремом слабији, врше од почетка рата то исто само према својим околностима, на њима најпогоднији начин. Водећи многобројне и крваве битке, они наступају и повла-че се, одузимајући непријатељу огромне масе војника и муниције, а одржавају се на крају крајева увијек на истом фронту ако нијесу напредовали. Пиродно је да су за Аустро-Нијемце ти губитци несраз-мјерно осјетлији но за Русе. А зато вр-јеме Русима се омогућава техничко спре-мање и чекање на пад Дарданела, који ће донијети потпуно промјену на руском фронту. Јер ми не вјерујемо да ће стална руска офанзива почети прије но што Ру-сија буде могла да се брзо снабдијева угљем, оружјем и гвожђем преко Дар-данела.

Знајући све то, увиђајући да се са-везници нијесу преварили у свом ратном плану, ми немамо разлога да се побојимо за побједу због тога што су се Руси сами повукли из Пшемисла.

За Русију саму зна се да не може бити побјеђена. Има ли опасности за нас, за Србију? Ни у колико. Нијемци ће за који дан повући своје снаге на италијански фронт. Тек кад ту буду за-држани — још једно ако — ако буду могли одвући нешто војске са тог фрон-та они ће напасти Србију. Са каквом вој-ском и са коликом војском! Послије го-дину дана беспрекидних борба, док се српска војска побједнички пола године већ одмара, снабђена и оружана боље но икад. Ако се то догоди, Србији ће се само олакшати посао; ми ћемо овога пута имати ту заслугу што ћемо отво-рити други, офанзивни период европског рата као што смо почели и сјајно завр-шили први дефанзивни.

„Пшемонт“

Енглеz о руској војсци

Војни стручњак лондонског „Тајм-са“ пуковник Репингтон пише:

Велики Књаз Николај никада није полагао много на осјетљивост ча-стољубља због изгубљеног земљи-шта. С друге стране, он је одржа-вао компактно јединство између својих армија од прве до послед-ње. Потпуно свјестан неограниче-них простора који леже иза руских армија, он је употребљавао повла-чења као средство да воспостави своју линију, да замори непријате-ља и да не само сачува везу са сусједним руским армијама већ и да одржи ову са резервама. Морамо увидјети да он и овога пута изводи тај свој циљ: треба цијенити вођење обију противничких армија не по првим резултатима аустро-њемачке офанзиве, већ и по њиховим доц-нијим последицама. Што је од врховне важности, то није задоби-јање или губитак терена, већ одр-жавање јединства руских армија и интегритета њиховог главног фрон-та. Успјеси које је непријатељ имао у Галицији стају га огромних жр-тава, и остају бесплодни све док се не буде обезбиједио какав ве-лики стратегијски резултат, као што би било, на примјер, раздвајање једне руске армије од других или њено уништавање. Трећа руска ар-мија била је фронтално нападана у узастопно брањеним положајима, али у тим нападима непријатељ је очигледно претрпио много веће гу-битке но наша савезница. Оно чему фон Фалкенхајм, тај нови Молтке, мора да тежи, то је једна пустошећа офанзива која би утукла, демора-лисала и натјерала руску војску на пасивност за тако дуго вријеме да се Нијемцима може дати прилике за нову концентрацију на западном војишту и за понављање свога по-хода на Париз. Ако ъемачка офан-зива на источном војишту не буде имала таквог успјеха; ако главне руске армије ускоро почну да се развијају, и ако непријатељ буде сваке недјеље потискиван даље и даље са својих база и продужно да подноси страховите губитке као до сада, онда ће то бити савезници који ће се смијати последњи; треба гледати не на садашње већ на доц-није резултате.

Политика неутралности најгора политика

Макијавели у свом дјелу „Вла-далац“ каже да је у времену оп-штег рата најгора политика једне државе одржавање неутралности, јер она нити задовољава побједи-оца, нити стиче захвалности код побјеђеног.

Преговори са Румунијом

Нишки „Одјек“ добио је из Бу-курешта овај извјештај:

Преговори који су отпочели из-међу Русије и Румуније још сеп-тембра 1914. г. настављени су ових дана настојавањем Русије. Пред-сједник румунске владе Браћано, очекујући крајњу одлуку Италије, одлагао је из дана у дан преговоре. Послије потписивања споразума из-међу Италије и Тројног Споразума, Браћано је упутио Русији ноту, у којој је тражио цијелу угарску об-ласт Баната коме би биле границе Дунав и Тиса и Буковину до ри-јеке Прута.

Русија је одговорила да те за-хтјеве сматра за неусвојиве, јер на основици принципа народности Ср-бији би се имао уступити велики дио Баната, пошто је насељен Србима а један велики дио Буковине би мо-рао припасти Русији, јер је насељен Рутенима. Русија је сматрала да Ср-бија треба да добије највећи дио Баната са Темишваром, а Русији би

припала сјеверна Буковина до ри-јеке Сучаве; остатак би припао Ру-мунији.

Како је Румунија остала при сво-јим захтјевима и хтјела имати лаке за одбрану стратегијске тачке твр-дећи да у Банату има 700.000 Ру-муна а само 250.000 Срба и да је Буковина прије 140 година била румунска покрајина, умијешала се Француска обећавајући Румунији југозападни дио Баната и Буковину до ријеке Серета.

Браћано није ни тада допустио. Овдашњи политички кругови др-же да је Румунија, послје уласка у рат Италије, приморана да од-реди своје држање и да прими приједлог Русије, у толико прије што понуђена јој територија износи 120 хиљада квадратних километара.

Буна у Чешкој

Аустријске власти откриле су у Чешкој велике зајере. На дневном су реду хап-шења у масама. Народ се буну.

„Народни Листи“, орган Крамаржа, до-доси појединости о апшењу тога чешког првака.

Крамарж је био затворен у петак 8. маја у вече кад се из уредништва „Народних Листи“ вратио кући. У тамницу је био спроведен не колима, него пјешке, окру-жен јаком стражом.

Исто тако стран је у тамницу и пред-сједник соколског чешког друштва Шрај-нер. Он је био ухваћен на улици и од-веден у затвор. Онда се баш враћао од Крамаржа, кога је у његовом стану по-сјетио.

Шрајнер је посланик у чешком сабору. Апшење Крамаржа и Шрајнера произ-вело је у Прагу силно узбуђење. Све чешке политичке странке послале су у Беч делегате да захтијевају слободу уап-шених, или бар човјечанске обзире према њима.

Порука Румунији

Петроградске „Биржевије Вједо-мости“ доносе чланак о држању Румуније у коме веле:

Претензије Румуније не могу се усвојити. Она треба да буде скром-нија и да сиђе са облака на који ју је понео г. Браћану, кога треба принудити да умањи своју арогант-ност.

Храброст Великог Књаза

Великом Књазу Михаилу Александро-вићу је подјелем орден Св. Ђорђа че-вртог степена. Вел. Књаз је командант руске дивизије на Кавказу. У борбама које су се у јануару мјесецу водиле на разним тачкама Карпата, Вел. Књаз Ми-хаило Александровић излагао је свој жи-вот опасности под ватром шрапнела со-колећи своје трупе. Дао је лијеп примјер храбрости, у размаку од 27. јануара до 7. фебруара, одбијајући нападе много ја-чег непријатеља: задржавши важне по-ложаје од Ломче до Старогјаста и до-принијевши тим много добром успјеху даљих операција (Guerra Europ. № 34).

Малаксалост Аустро-Нијемаца

„Армиски Вјесник“ доноси, да аустриски официри и војници, који су заробљени код Мезалаборче, изражавају незадовољ-ство према Нијемцима, који су их посла-ли у борбу, док су сами остали у резерви.

Заробљени Нијемац из 41. пука вели, да допунски батаљони немају оружја за обучавање. Нижи чинови допунских ба-талијона обучавају се по реду и то пу-шкама разних модела: 1871, 1888, и 1897 г.

Заробљени се жале и на испршеност. Из заробљеничких дневника види се, да од 28. априла до 4. маја војници нијесу добили ни коре хлеба.

Заробљен официр 7. маја у селу Цига-нима тврди, да се расположење чета доласком њемачких власти није проми-јенило, него је само пропала нада у скоро закључење мира. По његовим ри-јечима, њемачки су губитци одвећ велики. Однос аустриских официра према ње-мачким веома је узбудљив.

Под првим утиском њемачких успјеха у Аустрији се развила нада на скоро окончање рата, али сада је наступило горко разочарење, због чега може доћи и до револуције. Велику улогу у изазивању оваквог расположења играли су становници западне Галиције, коју су били Руси заузели и где је створен по-

ражавајући утисак од немаштине гладне аустриске војске. Док су Руси били, становништво се хранило руским хлебом. Сада Аустријанци на против отимају од народа хлеб. У свима градовима и се-лима народ хвали држање и понашање Руса.

Колико је до сада људских жртава?

— Три милијона само мртвих —

Швајцарски лист „Бернер Тагблат“ об-јављује, по подацима добављеним од Цр-веног Крста свију зараћених страна, да је на бојишту до краја мјесеца априла остало преко три милиона мртвих.

Ни у једном рату до сада, кога је за-биљежила историја, није било толико жр-тава. А када се још узме у обзир да су се велике борбе у правом смислу те ри-јечи тек почеле развијати, онда се ни у ком случају неће погрјешити ако се тврди да ће у садашњем европском рату гла-вои илатити преко десет милиона људи.

Да се не би погрјешно претпоставило да европски рат до сада стаје само три милиона жртава, морамо нагласити да већ и до сада има преко 12 милиона избачених из строја (погинулих, рањених, умрлих, контузованих, онеспособљених за даљу борбу и заробљених), а цифра од три милиона долази искључиво на оне који су до сада већ илатили животом. „Бернер Тагблат“ пише, да само на Њемачку отпада један милион војника, колико је са њемачке стране погинуло на бојном пољу.

А на Словене?!...

Талијанском војнику

Талијански министар војни дао је вој-ницима ова упутства:

1. Заклећеш се да ћеш бити вјеран и одан своме краљу.
2. Ни из ког узрока не смијеш прекр-шити заклетву и ако те неки унутрашњи глас наговара да чиниш противно, мораш се одупријети и борити се исто онако храбро као кад би хтио да одбраниш свога оца од неке разбојничке банде.
3. Увијек буди послушан, отворен и по-штен, паметан, достојанствен и човјечан.
4. Вршићеш сваку своју дужност тачно и радо.
5. Не врши неко дјело које би осра-мотило твоју униформу, коју ћеш увијек носити са поносом и на њу бити са-ревњив.
6. Имај увијек пред очима велику визи-ју твоје миле отаџбине, и љага неког подлог дјела против ње нека за тебе буде највећа жалост.
7. Ако видиш заставу у миру, сјети се да си војник и чувај је; ако је видиш на бојном пољу, сјети се да си Италијанац и брани је.
8. У рату, кад стојиш, држи од не-стрпљења, кад маршираш, нека се у теби распламти одушевљење; у борби бори се јуначки не бринући се за смрт.
9. Кад побједиш буди милостив и благосрам побјеђених, и воли их као рође-ну браћу и као јунаке као што си и сам.
10. Кад се вратиш очинском дому, до-нијећеш са собом најбоље задовољство да си вјерно и часно служио отаџбину и краља.

Објава. У недјељу 14. јуна у 10 сати прије подне одржаће се јавна лицитација у канцеларији Админи-стративног Одсјека Министарства Финан-сија за набавку 2000 кубних метара дрва.

Ову количину предузимач је дужан пре-дати најдаље до краја октобра и то 1000 метара крајем септембра и другу хиљаду у гореозначеном року. Предаја ће се вршити или на Цетињу, пред поједи-ним надлештвима гдје се нареди преду-зимачу или на појединим тачкама путева Ловћен—Цетиње, Мулиново Починало—Цетиње, Машановића Хап—Цетиње. По потреби ослободиће се од војне дужности подузимаачи и 10—20 радника, који ће радити на сјечи дрва, као и од реквизи-ције превозна средства, која би била соп-ственост подузимаача.

Ближа упутства могу се видјети у кан-целарији Административног Одсјека сва-ког дана у канцелариско вријеме.

Број 2233. Из Министарства Финансија и Грађевина, од 20. маја 1915 г., Цетиње.

Ружица Ј. Кешељевић, извјештава сроднике, пријатеље и покојникове дру-гове, да ће своје једином и никад непре-жаљеном брату

† МАРКУ Т. НЕНЕЗИЋУ
— артиљеријском капетану —

дават полугодишњи парастос у недјељу 14. јуна о. г., у 10 сати прије подне у ова-Влашкој цркви.

Цетиње, 6. јуна 1915 год. (бр. 60, 12)